

Sygn. akt I UK 475/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania M. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 marca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. przyznaje adw. N.S. od Skarbu Państwa Sądowi Apelacyjnemu w (...) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł powiększoną o podatek od towarów i usług, a poza tym wnioszek oddala.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 marca 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 18 marca 2014 r. i oddalił odwołanie M. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Ł. z dnia 7 października 2013 r. odmawiającej prawa do emerytury.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił: 1) naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: a) art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. (dalej jako

ustawa emerytalna) przez jego zastosowanie oraz art. 6 ust. 2 pkt 3 tej ustawy przez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy przepis ten odnosi się wprost do okresu zatrudniania młodocianych na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r.; b) art. 27 ust. 1 pkt 2 oraz art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (dalej jako ustawa emerytalna) przez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy oceniając pobyt wnioskodawcy w orkiestrze wojskowej w oparciu o przepisy obowiązujące przed 1 stycznia 1975 r., w szczególności ustawę z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz wstępnym stażu pracy (dalej jako ustawa o nauce zawodu) oraz zarządzenie nr 24 Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 marca 1959 r. w sprawie warunków przyjmowania małoletnich na naukę do orkiestr wojskowych i zasad odbywania tej nauki, należy przyjąć, że był to okres zatrudnienia młodocianego, a tym samym, że był to okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej, co oznacza, iż zostały spełnione przesłanki uprawniające skarżącego emerytury; 2) naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 328 § 2 w związku z art. 391 k.p.c. z uwagi na niewyjaśnienie prawnej podstawy wyroku polegające na ograniczeniu się do stwierdzenia, że nie jest możliwe zaliczenie okresu nauki w orkiestrze garnizonowej w charakterze elewa, jako okresu składkowego w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy emerytalnej, jeśli w tym okresie małoletni wnioskodawca nie był żołnierzem w czynnej służbie wojskowej, bez dokonania logicznego wyводу w zakresie zakwalifikowania spornego okresu, jako okresu zatrudnienia młodocianego w oparciu o przepisy obowiązujące przed 1 stycznia 1975 r., czyli jako okresu składkowego wymienionego w art. 6 ust. 2 pkt 3 tej ustawy.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnego zagadnienia prawnego: czy okres pobytu w zawodowej orkiestrze wojskowej w charakterze elewa w wieku poniżej 17 roku życia przed dniem 1 stycznia 1975 r. stanowi okres nauki zawodu, przyuczania do określonej

pracy młodocianych lub wstępnego okresu stażu pracy w oparciu o przepisy ustawy o nauce zawodu, a tym samym czy stanowi okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda

2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie zdołał wykazać tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne.

W myśl art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej, za okresy składkowe uważa się również przypadający przed dniem 15 listopada 1991 r. okres zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r. Użyte w tym przepisie pojęcie „zatrudnienia”, podobnie jak tożsamo pojęcie użyte w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a powołanej ustawy, oznacza pozostawanie w stosunku pracy (por. powołany przez skarżącego wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2006 r., I BU 1/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 228). Nic innego nie wynika z przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczania do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. Nr 45, poz. 266) odnoszącej się do osób, które ukończyły 14 lat, a nie przekroczyły 18 lat życia (art. 1 tej ustawy) i jednoznacznie regulującej kwestie zatrudniania tak rozumianych młodocianych (zawierania z nimi umów o naukę zawodu) przez zakłady pracy (art. 3 i art. 10 ustawy). Natomiast w odniesieniu do małoletnich w wieku 14-17 lat życia, którzy złożyli zobowiązanie do odbywania nauki w orkiestrze wojskowej (szkolenia muzycznego) i wstąpienia do wojskowej służby zawodowej po odbyciu zasadniczej służby wojskowej i służby w charakterze oficera nadterminowego, istniała szczególna regulacja przewidziana w zarządzeniu Ministra Obrony Narodowej Nr 24/MON z dnia 13 marca 1959 r. w sprawie warunków przyjmowania małoletnich na naukę do orkiestr wojskowych i zasad odbywania tej nauki (Dz.Roz. MON Nr 9, poz. 47), wydanym na podstawie delegacji z art. 123 ustawy z dnia 6

czerwca 1958 r. o służbie wojskowej szeregowców i podoficerów Sił Zbrojnych (Dz.U. Nr 36, poz. 164). Nie budzi wątpliwości, że obydwa te akty nie zawierały regulacji odpowiadających przepisom ustawy o nauce zawodu, pozwalającym na uznanie okresu pobierania przez małoletniego nauki w orkiestrze wojskowej za okres zatrudnienia rozumiany jako pozostawanie w stosunku pracy, a w rezultacie uznania okresu odbywania tej nauki za okres, o którym stanowi art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.